

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη

Αυτή η διακήρυξη εκπονήθηκε και προσυπογράφηκε από 120 εργαζομένους του σεξ και 80 συμμάχους από 30 χώρες στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για την Εργασία του Σεξ, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, την Απασχόληση και τη Μετανάστευση, 15-17 Οκτωβρίου 2005, Βρυξέλλες, Βέλγιο.

Γιατί χρειαζόμαστε μια διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη;

Διάφορες προσεγγίσεις έχουν υιοθετηθεί ανά την Ευρώπη ως προς τη βιομηχανία του σεξ και τους θηλυκούς, αρσενικούς και διάφυλους (transgender) εργαζόμενοι του σεξ – περιλαμβανομένων των μεταναστών εργαζομένων του σεξ– οι οποίες εκτείνονται από την αποδοχή της εργασίας του σεξ ως απασχόλησης και τη θέσπιση εργασιακών δικαιωμάτων για τους εργαζομένους του σεξ μέχρι την ποινικοποίηση ευρείας σειράς πρακτικών που συνδέονται με την εργασία του σεξ, η οποία μερικές φορές καταλήγει στην ποινικοποίηση της ιδιότητας του εργαζομένου του σεξ, των εταίρων των εργαζομένων του σεξ ή των πελατών τους.

Κατά τα τελευταία χρόνια, πολλαπλασιάζονται σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο τα νομοθετικά μέτρα που περιορίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των εργαζομένων του σεξ, με τον ισχυρισμό ότι τα μέτρα αυτά είναι προς το συμφέρον της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της προαγωγής της δημόσιας υγείας. Ωστόσο, πολλά από αυτά τα μέτρα εφαρμόζονται ενάντια στην πολιτική και τις αρχές που έχουν διατυπωθεί με τη συμβουλή της UNAIDS και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, οι οποίες σημειώνουν ότι η καταπιεστική νομοθεσία, που περιορίζει τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ, στην πραγματικότητα υπονομεύει τις πολιτικές για τη δημόσια υγεία οδηγώντας τη βιομηχανία του σεξ στην παρανομία, καθιστώντας πειστήρια εγκλήματος πρακτικές κεντρικές για το ασφαλές σεξ, όπως είναι η κατοχή προφυλακτικών. Επιπλέον, τα μέτρα αυτού του είδους αντιβαίνουν στο Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Βία Κατά των Γυναικών¹, το οποίο ζητούσε την αποποινικοποίηση της πρακτικής της πορνείας, εγγύηση ότι οι πόρνες απολαμβάνουν τα δικαιώματα των υπολοίπων πολιτών, και την προστασία της ανεξαρτησίας, της υγείας και της ασφάλειας των πορνών. Επιπλέον, πολλά μέτρα παραβιάζουν την υποχρέωση των Κρατών, κατά το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, να σέβονται, να προάγουν και να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των προσώπων εντός της επικράτειάς τους, χωρίς διάκριση, μεταξύ αυτών το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, το δικαίωμα σε οικογενειακή ζωή, το δικαίωμα να εγκαταλείπει κανείς νόμιμα την ίδια του τη χώρα και να επιστρέφει νόμιμα σε αυτήν, το δικαίωμα να είναι κανείς ελεύθερος από βασανιστήρια, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση, και υπέρ της ελευθερίας της έκφρασης, της πληροφόρησης, του συνεταιρισμού και της μετακίνησης.

Παρά το γεγονός ότι τα στοιχεία δείχνουν πως οι μετανάστες εργαζόμενοι σε όλους τους τομείς αντιμετώπιζουν αυξανόμενα επίπεδα κακοποίησης και εκμετάλλευσης με ατιμωρησία,

¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Βία Κατά των Γυναικών, 1986, Doc. A2-44/86.

οι ευρωπαϊκές αποκρίσεις στην αυξανόμενη διεθνή μετανάστευση έχουν επικεντρωθεί σε περιοριστική νομοθεσία, δίνοντας ελάχιστη προσοχή στην προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των μεταναστών. Μέχρι στιγμής, η Βοσνία και η Τουρκία είναι οι μόνες ευρωπαϊκές χώρες που έχουν επικυρώσει τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για την Προστασία των Δικαιωμάτων Όλων των Μεταναστών Εργαζομένων και των Μελών των Οικογενειών τους, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2003.

Τα προγράμματα για την εργασία του σεξ και οι οργανώσεις των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη διαθέτουν σημαντικά καταγεγραμμένα και ανεκδοτολογικά στοιχεία ότι η νομοθεσία και η συμπεριφορά διακρίσεων, που δεν μπορούν να δικαιολογηθούν με το σκεπτικό της προστασίας της δημόσιας υγείας ή της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος, περιορίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των εργαζομένων του σεξ, σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αυτές οι πρακτικές συμβαίνουν σε όλο το φάσμα της υγειονομικής και κοινωνικής μέριμνας, της στέγασης, της απασχόλησης, της παιδείας, των συστημάτων διοικητικού δικαίου και ποινικής δικαιοσύνης. Δεν αναφέρονται παρακάτω όλες οι χώρες, όμως δεν υπάρχει ούτε μία χώρα στην Ευρώπη –περιλαμβανομένων εκείνων με εποπτευόμενες βιομηχανίες του σεξ– όπου οι εργαζόμενοι του σεξ να μην έχουν καταγγείλει διακρίσεις και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Στην Αυστρία, οι εργαζόμενοι του σεξ υποβάλλονται σε υποχρεωτικούς ελέγχους σεξουαλικής υγείας, όμως οι άλλοι σεξουαλικά ενεργοί πολίτες δεν υποβάλλονται σε τέτοιους ελέγχους, προάγοντας έτσι την εικόνα των εργαζομένων του σεξ ως ‘ακάθαρτων’, και παραβιάζοντας την αρχή της μη διάκρισης.

Στη Φινλανδία, είναι παράνομο οι εργαζόμενοι του σεξ να εργάζονται συλλογικά για τη δική τους προστασία χωρίς οι εργαζόμενοι του σεξ να αντιμετωπίσουν ποινική δίωξη για ‘μαστροπεία’ ο ένας του άλλου, κάτι που παραβιάζει τα δικαιώματά τους στην ειρηνική συνάθροιση και συνεταιρισμό και σε ευνοϊκές συνθήκες εργασίας.

Στη Γαλλία, το παιδί ενός εργαζομένου του σεξ, μόλις ενηλικιωθεί, μπορεί να υποστεί ποινική δίωξη επειδή ‘διαβιεί’ με τα κέρδη του εργαζομένου του σεξ, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμα των εργαζομένων του σεξ στον σεβασμό για την ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή και το δικαίωμά τους να είναι ελεύθεροι από κάθε αυθαίρετη ανάμιξη σε αυτό το δικαίωμα.

Στην Ελλάδα, όπου η εργασία του σεξ είναι νόμιμη και οι εργαζόμενοι του σεξ δηλωμένοι, οι εργαζόμενοι του σεξ δεν μπορούν να παντρευτούν. Αν το πράξουν, δεν τους επιτρέπεται να συνεχίσουν να εργάζονται νόμιμα και θα χάσουν την άδειά τους. Επομένως, οι εργαζόμενοι του σεξ υποχρεώνονται να επιλέξουν ανάμεσα στην απόλαυση του δικαιώματός τους να παντρευτούν και να θεμελιώσουν οικογένεια ή στο δικαίωμά τους στα μέσα διαβίωσης και στην άσκηση επαγγέλματος. Κανείς δεν πρέπει να εξαναγκάζεται να κάνει αυτήν την επιλογή.

Στην Ιταλία, οι αστυνομικοί με ατιμωρησία κατάσχουν και πετάνε ή καίνε τα υπάρχοντα των εργαζομένων του σεξ, παραβιάζοντας έτσι το δικαίωμα των εργαζομένων του σεξ στην ιδιοκτησία και την υποχρέωση του κράτους να παρέχει αποτελεσματικό ένδικο μέσο αναφορικά με την προστασία του δικαιώματός τους στην ιδιοκτησία, στην ίση προστασία από τον νόμο και στην προστασία κατά των διακρίσεων.

Στην Ολλανδία, όπου η εργασία του σεξ είναι αποδεκτή ως νόμιμη εργασία, οι μετανάστες εργαζόμενοι του σεξ, ως κατηγορία, είναι η *μόνη* κατηγορία εργαζομένων που αποκλείεται από την απόκτηση νόμιμων αδειών εργασίας, παραβιάζοντας έτσι το δικαίωμα στη μη διάκριση, καθώς για όλους τους άλλους τύπους εργασίας οι μη υπήκοοι της χώρας μπορούν να αποκτήσουν νόμιμη άδεια εργασίας όταν πληρούνται οι συνθήκες που διατυπώνονται στον νόμο περί Μεταναστών Εργαζομένων.

Στην Πορτογαλία (και σε πολλές άλλες χώρες), οι εργαζόμενοι του σεξ χάνουν την επιμέλεια των παιδιών τους μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών ή των οικογενειακών δικαστηρίων αποκλειστικά και μόνο λόγω του επαγγέλματός τους, και όχι με βάση οποιοδήποτε συγκεκριμένο αποδεικτικό στοιχείο βλάβης ή γονικής ανικανότητας, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμά τους να είναι ελεύθεροι από αυθαίρετη ανάμιξη στην οικογενειακή τους ζωή και το δικαίωμά τους στη μη διάκριση.

Στη Ρουμανία, όπου η εργασία του σεξ είναι παράνομη, η κυβέρνηση έχει απαγορεύσει στους πολίτες της να επιδίδονται στην εργασία του σεξ. Η πίεση της ρουμανικής κυβέρνησης οδήγησε την αυστριακή κυβέρνηση να διακόψει τις άδειες των Ρουμάνων εργαζομένων του σεξ και οι γυναίκες που εργάστηκαν νόμιμα στην Αυστρία ενδέχεται επιστρέφοντας να αντιμετωπίσουν αντεκδίκηση, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμά τους να επιδιώξουν προσοδοφόρο απασχόληση σε χώρα άλλη από τη δική τους.

Στη Ρωσία, οι αστυνομικοί απειλούν τους εργαζομένους του σεξ ότι θα πωληθούν ως δούλοι και τους αναγκάζουν να κάνουν σεξ χωρίς αμοιβή, παραβιάζοντας έτσι την υποχρέωση του κράτους να παρέχει αποτελεσματικό ένδικο μέσο αναφορικά με την προστασία του δικαιώματος των εργαζομένων του σεξ στην ασφάλεια του προσώπου και στην ίση προστασία του νόμου.

Στη Σλοβακία, οι εργαζόμενοι στην υγειονομική περίθαλψη αρνούνται με ατιμωρησία την ιατρική περίθαλψη στους εργαζομένους του σεξ και κάνουν στις έγκυες εργαζόμενες του σεξ σχόλια που αποτελούν διάκριση, αμφισβητώντας την καταλληλότητά τους να κάνουν παιδιά, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμά τους στην κρατική προστασία του υψηλότερου εφικτού επιπέδου σωματικής και διανοητικής υγείας και το δικαίωμά τους να θεμελιώσουν οικογένεια.

Στην Ισπανία, οι εργαζόμενοι του σεξ σε πορνεία είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλονται, έναντι υπερβολικού τιμήματος, σε ελέγχους της σεξουαλικής υγείας από τους ιδιοκτήτες. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων τους δεν έχουν εμπιστευτική μεταχείριση. Το κράτος παραλείπει να παράσχει αποτελεσματικό ένδικο μέσο αναφορικά με την προστασία του δικαιώματός τους στην ιδιωτική ζωή και την υγεία και αναφορικά με την παραβίαση των κανόνων ιατρικής δεοντολογίας.

Στη Σουηδία, πολιτικοί και διαμορφωτές πολιτικής έχουν απειλήσει με αποχώρηση από δημόσιες συζητήσεις εν πρόκειται να συμμετάσχουν επίσης εργαζόμενοι του σεξ και οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν αποκλειστεί συστηματικά από τον δημόσιο διάλογο, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμά τους στην ελευθερία της έκφρασης και της γνώμης.

Στη Βρετανία, όπου οι εργαζόμενοι του σεξ που εδρεύουν στον δρόμο είναι ποινικοποιημένοι, χρησιμοποιούνται Διαταγές για Αντικοινωνική Συμπεριφορά για να περιοριστεί η ελευθερία μετακίνησης, ενώ σε ορισμένες πόλεις έχουν εκτυπωθεί και διανεμηθεί στις κοινότητες αφίσες με τα ονόματα και τις φωτογραφίες εργαζομένων του σεξ, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και στη συμμετοχή στη δημόσια ζωή και εκθέτει τους εργαζομένους του σεξ σε διακρίσεις και βία.

Με βάση το διεθνές δίκαιο, είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα ότι «όλα τα πρόσωπα είναι ίσα ενώπιον του νόμου και δικαιούνται χωρίς καμία διάκριση την ίση προστασία του νόμου». Ωστόσο, πρέπει να υπάρχουν πραγματικές αμφιβολίες κατά πόσον οι εργαζόμενοι του σεξ στην Ευρώπη έχουν, στην πράξη, ίση πρόσβαση στην προστασία του νόμου. Υπάρχουν, για τους εργαζομένους του σεξ στην Ευρώπη, πειστικότεροι λόγοι να αποφεύγουν να κάνουν χρήση του δικαστικού συστήματος για να αμφισβητήσουν μέσω των δικαστηρίων τις διακρίσεις, τη βία και άλλες καταπατήσεις.

Ιστορία της Διακήρυξης

Τη διεργασία που οδήγησε στη Διακήρυξη ξεκίνησε η SIGN (Ομάδα Πρωτοβουλίας Εργασίας του Σεξ Ολλανδίας), ένα δίκτυο Ολλανδών εργαζομένων του σεξ και ακτιβιστών για τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ. Η ίδρυση της SIGN ήταν το πρώτο βήμα προς τη δημιουργία μιας ευρύτερης βάσης ατόμων από όλη την Ευρώπη, που ενδιαφέρονταν να οργανώσουν διάσκεψη και να συνηγορήσουν για τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη. Τον Ιούνιο του 2003, η SIGN πέτυχε τη συμμετοχή εργαζομένων του σεξ και οργανώσεων εργαζομένων του σεξ από όλη την Ευρώπη για να συμμετάσχουν μαζί της στον σχεδιασμό διάσκεψης. Τον Ιανουάριο του 2004, ιδρύθηκε διεθνής Οργανωτική Επιτροπή (ΟΕ), που αποτελούνταν από 15 άτομα, τα περισσότερα από τα οποία ήταν εν ενεργεία ή πρώην εργαζόμενοι του σεξ, περιλαμβανομένων μεταναστών, από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Η ΟΕ δεν διαθέτει εκπροσώπηση από όλες τις χώρες ή τις ομάδες στην Ευρώπη, αλλά υποστηρίζεται από μεγάλο αριθμό εργαζομένων του σεξ, ακτιβιστών για τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ και οργανώσεων που εργάζονται με εργαζομένους του σεξ σε όλη την Ευρώπη και εκτός Ευρώπης.

Η ΟΕ αποφάσισε ότι μια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη θα παρείχε ένα πλαίσιο για τη διοργάνωση της διάσκεψης και θα ανταποκρινόταν στη συνεχή ανάγκη ευαισθητοποίησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ, ενώ παράλληλα θα παρείχε ένα πλαίσιο, μέσα στο οποίο να εξεταστεί και να αμφισβητηθεί η υπονόμηση και η παραβίαση των δικαιωμάτων των εργαζομένων του σεξ.

Η ΟΕ συνέστησε ένα νομικό πρόσωπο, τη Διεθνή Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη (ICRSE), τόσο για να συντονίσει τη διάσκεψη, όσο και ως βάση για μελλοντικές πρωτοβουλίες.

Αν και ως άμεσο καθήκον αναγνωρίστηκε η εκπόνηση της Διακήρυξης, η Διεθνής Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη δεσμεύτηκε επίσης να αναπτύξει συνεχείς στρατηγικές για την επίτευξη δημόσιας και πολιτικής αναγνώρισης και αποδοχής των αρχών της Διακήρυξης.

Τι είναι η Διακήρυξη;

Η Διακήρυξη δεν αποσκοπεί να αποτελέσει νομικό κείμενο και η ύπαρξή της δεν εγκαθιδρύει κάποιο νομικό πλαίσιο που να προστατεύει τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη. Η Διακήρυξη απλώς εντοπίζει τα ανθρώπινα, εργασιακά και μεταναστευτικά δικαιώματα, τα οποία θα έπρεπε να δικαιούνται οι εργαζόμενοι του σεξ με βάση το διεθνές δίκαιο, και υποδεικνύει την υποχρέωση του κράτους να διασφαλίσει

ότι δεν παραβιάζει δικαιώματα το ίδιο,

ότι δεν παραβιάζουν δικαιώματα τρίτοι,

ότι όλες οι δομές του κράτους είναι οργανωμένες έτσι ώστε να διασφαλίζουν ότι πάσης φύσεως πρόσωπα μπορούν να απολαμβάνουν και να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Η Διακήρυξη αποτελεί σύνθεση όλων των δικαιωμάτων, που η τήρησή τους για όλους τους πολίτες έχει συμφωνηθεί σε διεθνείς συνθήκες και σύμφωνα, μαζί με συγκεκριμένες προτάσεις προς τα κράτη για ενέργειες και πολιτικές που θα διασφάλιζαν την προστασία αυτών των δικαιωμάτων για τους εργαζομένους του σεξ.

Στο πρώτο μέρος της Διακήρυξης σκιαγραφούνται τα δικαιώματα όλων των ανθρώπινων όντων στην Ευρώπη. Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για μια απλή δήλωση που έχει ληφθεί από διεθνείς συμφωνίες, τις οποίες έχουν υπογράψει οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις.

Στο δεύτερο μέρος της Διακήρυξης διατυπώνονται μέτρα για κάθε ένα από τα δικαιώματα που εντοπίστηκαν, τα οποία οι υπογράφωντες αυτή τη Διακήρυξη πιστεύουν ότι χρειάζονται για να διασφαλιστεί ότι τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη γίνονται σεβαστά και προστατεύονται.

Οι διεθνείς συνθήκες που έγιναν αντικείμενο αναφοράς κατά τη σύνταξη αυτής της Διακήρυξης είναι:

1. Διεθνές Σύμφωνο του ΟΗΕ για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα, 1966
2. Διεθνές Σύμφωνο του ΟΗΕ για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτισμικά Δικαιώματα, 1966
3. Σύμβαση του ΟΗΕ για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διακρίσεων Κατά των Γυναικών, 1979
4. Διεθνής Σύμβαση του ΟΗΕ για την Προστασία των Δικαιωμάτων Όλων των Μεταναστών Εργαζομένων και των Μελών της Οικογένειάς τους, 1990
5. Σύμβαση του ΟΗΕ για το Καθεστώς των Προσφύγων, 1951
6. Σύμβαση του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO) αναφορικά με την Εξαναγκασμένη ή Καταναγκαστική Εργασία (No. 29), 1930, και Σύμβαση για την Κατάργηση της Εξαναγκασμένης Εργασίας (No. 105), 1957
7. Σύμβαση του ILO για την Ελευθερία του Συνεταιρισμού και την Προστασία του Δικαιώματος Οργάνωσης (No. 87), 1948
8. Σύμβαση του ILO για τους Μετανάστες Εργαζόμενους (Συμπληρωματικές Διατάξεις) (No. 143), 1975²
9. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών, 1950

Επιπλέον, βασίζεται σε αριθμό θεμελιωδών Διακηρύξεων:

10. Οικουμενική Διακήρυξη του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 1948
11. Διακήρυξη του ΟΗΕ για το Δικαίωμα και την Ευθύνη των Ατόμων, 1999
12. Διακήρυξη του ΟΗΕ για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, 1993
13. Διακήρυξη του ΟΗΕ Για τις Βασικές Αρχές Δικαιοσύνης για τα Θύματα Εγκλήματος και Κατάχρησης Εξουσίας, 1985
14. Διακήρυξη του ILO για τις Θεμελιώδεις Αρχές και Δικαιώματα στην Εργασία, 1998
15. Σύσταση του ILO για τους Μετανάστες Εργαζόμενους (No.151), 1975
16. Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, 1961 & 1996
17. Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., 2000

² Σημείωση: Το Άρθρο 2 της Σύμβασης για τους Μετανάστες Εργαζόμενους, 1990, ορίζει τον μετανάστη εργαζόμενο ως κάθε πρόσωπο «που πρόκειται να επιδοθεί, επιδίδεται ή έχει επιδοθεί σε αμειβόμενη δραστηριότητα σε ένα Κράτος, του οποίου δεν είναι υπήκοος».

Η Διεθνής Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη επέλεξε από αυτές τις συνθήκες τα δικαιώματα που απειλούνται από νομοθεσία και πρακτικές διακρίσεων στην Ευρώπη. Αυτά είναι:

Το δικαίωμα στη ζωή

Το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια του προσώπου

Το δικαίωμα να είναι κανείς ελεύθερος από δουλοκτημοσύνη, εξαναγκασμένη εργασία και δουλεία

Το δικαίωμα στην ελευθερία από βασανιστήρια, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση

Το δικαίωμα να προστατεύεται κανείς απέναντι στη βία, τη σωματική βλάβη, τις απειλές και τον εκφοβισμό

Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία της οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένου του δικαιώματος να είναι ελεύθερος από αυθαίρετη ή έκνομη ανάμιξη στην ιδιωτική ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία και από επιθέσεις κατά της τιμής και της υπόληψης

Το δικαίωμα να παντρεύεται κανείς και να θεμελιώνει οικογένεια

Το δικαίωμα στην ελευθερία της μετακίνησης και της διαμονής

Το δικαίωμα να εγκαταλείπει κανείς οποιαδήποτε χώρα, περιλαμβανομένης της δικής του, και να επιστρέφει στη χώρα του

Το δικαίωμα να ζητά κανείς άσυλο και να μην επαναπροωθείται

Το δικαίωμα στην ίση προστασία του νόμου και στην προστασία έναντι των διακρίσεων και οποιασδήποτε υποκίνησης σε διακρίσεις

Το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη

Το δικαίωμα στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης

Το δικαίωμα στην εργασία, στην ελεύθερη επιλογή απασχόλησης και σε δίκαιες και ευνοϊκές συνθήκες εργασίας και στην προστασία έναντι της ανεργίας

Το δικαίωμα στο υψηλότερο εφικτό επίπεδο σωματικής και διανοητικής υγείας

Το δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση και συνεταιρισμό με άλλους

Το δικαίωμα να οργανώνεται κανείς, να συνεταιρίζεται ελεύθερα και να σχηματίζει και να συμμετέχει σε ένωση

Το δικαίωμα στην πληροφόρηση για μετανάστες με και χωρίς έγγραφα

Το δικαίωμα σε αποτελεσματικό ένδικο μέσο

Η αρχή της μη διάκρισης

Το δικαίωμα στη συμμετοχή στην πολιτισμική και δημόσια ζωή της κοινωνίας

Η υποχρέωση των Κρατών να καταπολεμούν τις προκαταλήψεις και τις εθιμικές και οποιοσδήποτε άλλες πρακτικές που βασίζονται στην ιδέα της κατωτερότητας ή ανωτερότητας οποιουδήποτε από τα δύο φύλα ή σε στερεότυπους ρόλους για τους άνδρες και τις γυναίκες

Μέσα στην ίδια τη Διακήρυξη επικεντρωθήκαμε στα δικαιώματα εκείνα που απειλούνται περισσότερο στην Ευρώπη. Η Διακήρυξη δεν αποτελεί αξίωση να δοθούν ειδικά δικαιώματα στους εργαζομένους του σεξ, αλλά βασίζεται στην αρχή ότι η πώληση σεξουαλικών

υπηρεσιών δεν αποτελεί βάσιμο λόγο να στερούνται οι εργαζόμενοι του σεξ τα θεμελιώδη δικαιώματα, τα οποία δικαιούνται με βάση το διεθνές δίκαιο όλα τα ανθρώπινα όντα.

Αλληλεγγύη

Η εκτενής διαδικασία διαβούλευσης σε όλη την Ευρώπη, που οδήγησε στην παρουσίαση και την προσυπογραφή της Διακήρυξης, υπήρξε ζωτικής σημασίας στην ανάπτυξη αυτής της συλλογικής δέσμευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα των θηλυκών, αρσενικών και διάφυλων εργαζομένων του σεξ, περιλαμβανομένων των μεταναστών. Η συνάντηση ατόμων και ομάδων με πολύ διαφορετικές εμπειρίες και προοπτικές επέτρεψε να ληφθεί «η ευρύτερη οπτική» της σπουδαιότητας της προαγωγής του σεβασμού για τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη. Η σύνταξη της Διακήρυξης εξυπηρέτησε ώστε να τονισθούν οι κοινοί παράγοντες μεταξύ των εργαζομένων του σεξ και άλλων περιθωριοποιημένων ομάδων, των οποίων τα δικαιώματα δεν γίνονται πάντα σεβαστά.

Τέλος, η Διακήρυξη επιτρέπει σε εμάς στην Ευρώπη να δημιουργήσουμε διασυνδέσεις με τον υπόλοιπο κόσμο. Η Διακήρυξη, αν και αφορά ειδικά στην Ευρώπη, μας παρέχει μια γλώσσα –τη γλώσσα των δικαιωμάτων– που όλες οι χώρες στον κόσμο μπορούν να κατανοήσουν και να συμμεριστούν.

Χρήση της Διακήρυξης

Η πληροφόρηση είναι ισχυρή δύναμη. Αναφέροντας ήδη υπάρχοντα δικαιώματα, η Διακήρυξη αποσκοπεί, πρώτον, να λειτουργήσει ως εργαλείο για την ενδυνάμωση των εργαζομένων του σεξ ώστε να ορθώσουν το ανάστημά τους για τα δικαιώματά τους με το κύρος και τη δικαιοσύνη στο πλευρό τους.

Δεύτερον, η Διακήρυξη αποσκοπεί να λειτουργήσει ως μέτρο, με το οποίο μπορούμε να κρίνουμε τι έχει επιτευχθεί, τι πρόοδο κάνουμε και πού να κατευθύνουμε τις μελλοντικές μας προσπάθειες. Παρέχει μια βάση για τις οργανώσεις και τις ομάδες ώστε να ασκήσουν πίεση για να τηρηθούν οικουμενικά αναγνωρισμένα δικαιώματα και να λειτουργήσουν ως συνήγοροι των εργαζομένων του σεξ σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου τα δικαιώματά τους ενδεχομένως αποτελούν αντικείμενο διενέξεων.

Τρίτον, προσφέρει καθοδήγηση σε οργανώσεις και θεσμούς που επιδιώκουν να επιτύχουν πολιτικές και πρακτικές ισότητες και χωρίς διακρίσεις.

Τέλος, υπάρχει ως θεμέλιο, από το οποίο να δούμε το μέλλον. Παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές, μας επιτρέπει να κρίνουμε κατά πόσον η προτεινόμενη νομοθεσία σέβεται ή μειώνει τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ. Μας προσφέρει επίσης έναν μακροπρόθεσμο στόχο – να κερδίσουμε την αναγνώριση του κοινού ότι ο σεβασμός για τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων είναι αναπόσπαστο στοιχείο μιας υγιούς κοινωνίας.

Αν επιθυμείτε να συμπεριληφθείτε ως υποστηρικτής ή αν είστε σε θέση να παράσχετε στοιχεία για επιτυχίες ή αποτυχίες στην προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τους εργαζομένους του σεξ, παρακαλούμε επικοινωνήστε με τη Διεθνή Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη στη διεύθυνση declaration@sexworkeurope.org

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη

Προοίμιο

Η Διακήρυξη αυτή γίνεται από εργαζομένους του σεξ και από οργανώσεις αφοσιωμένες στην προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους και της ευημερίας τους. Η Διακήρυξη καταγράφει δικαιώματα, τα οποία με βάση το διεθνές δίκαιο απολαμβάνουν όλα τα άτομα στην Ευρώπη, περιλαμβανομένων των εργαζομένων του σεξ. Στη συνέχεια η Διακήρυξη προδιαγράφει μέτρα και συνιστά πρακτικές, που οι υπογράφωντες τη Διακήρυξη πιστεύουν ότι είναι οι ελάχιστες απαραίτητες για να διασφαλιστεί ότι γίνονται σεβαστά και προστατεύονται αυτά τα δικαιώματα. Τα δικαιώματα αυτά πρέπει να γίνονται σεβαστά και να προστατεύονται κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών και προγραμμάτων σχεδιασμένων για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων, της παράτυπης μετανάστευσης και της τρομοκρατίας.

Η Διακήρυξη

Όλα τα άτομα στην Ευρώπη, περιλαμβανομένων των εργαζομένων του σεξ, δικαιούνται τα ακόλουθα δικαιώματα με βάση το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όλες οι ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις είναι υποχρεωμένες να σέβονται, να προστατεύουν και να εκπληρώνουν:

- I. Το δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την ασφάλεια του προσώπου**
- II. Το δικαίωμα να είναι κανείς ελεύθερος από αυθαίρετη ανάμιξη με την ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή, την κατοικία ή την αλληλογραφία και από επιθέσεις κατά της τιμής και της υπόληψης**
- III. Το δικαίωμα στο υψηλότερο εφικτό επίπεδο σωματικής και διανοητικής υγείας**
- IV. Το δικαίωμα στην ελευθερία της μετακίνησης και της διαμονής**
- V. Το δικαίωμα να είναι κανείς ελεύθερος από δουλοκτημοσύνη, εξαναγκασμένη εργασία και δουλεία**
- VI. Το δικαίωμα στην ίση προστασία του νόμου και στην προστασία έναντι των διακρίσεων και οποιασδήποτε υποκίνησης σε διακρίσεις με βάση οποιαδήποτε από τις τεμνόμενες ιδιότητες του φύλου, της φυλής, της ιθαγένειας, του σεξουαλικού προσανατολισμού κλπ.**
- VII. Το δικαίωμα να παντρεύεται κανείς και να θεμελιώνει οικογένεια**
- VIII. Το δικαίωμα στην εργασία, στην ελεύθερη επιλογή απασχόλησης και σε δίκαιες και ευνοϊκές συνθήκες εργασίας**
- IX. Το δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση και τον ειρηνικό συνεταιρισμό**
- X. Το δικαίωμα να εγκαταλείπει κανείς οποιαδήποτε χώρα, περιλαμβανομένης της δικής του, και να επιστρέφει στη χώρα του**
- XI. Το δικαίωμα να ζητά κανείς άσυλο και να μην επαναπροωθείται**
- XII. Το δικαίωμα να συμμετέχει κανείς στην πολιτισμική και τη δημόσια ζωή της κοινωνίας**

Αυτά τα ανθρώπινα δικαιώματα καθιερώνονται σε διεθνείς συνθήκες, τις οποίες οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν συμφωνήσει να τηρούν.

Επιπλέον, οι περισσότερες συνθήκες περιέχουν ρήτρα μη διάκρισης, η οποία ορίζει ότι αυτά τα δικαιώματα πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς διάκριση για οποιονδήποτε λόγο, όπως είναι η φυλή, το χρώμα, το βιολογικό φύλο, η γλώσσα, η θρησκεία, οι πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, η εθνική ή κοινωνική καταγωγή, η σύνδεση με μια εθνική μειονότητα, η ιδιοκτησία, η γέννηση ή άλλη ιδιότητα. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ έχει δηλώσει στο Γενικό Σχόλιο 15: «κάθε ένα από τα δικαιώματα του Συμφώνου πρέπει να τυγχάνει εγγύησης χωρίς διάκριση μεταξύ πολιτών και αλλοδαπών».

Παρ' όλο που αυτά τα δικαιώματα ισχύουν για όλα τα ανθρώπινα όντα, το βίωμα των εργαζομένων του σεξ σε όλη την Ευρώπη είναι ότι τα Κράτη δεν σέβονται, δεν προστατεύουν, δεν εκπληρώνουν και δεν προάγουν τα δικαιώματά τους στη βάση της ισότητας με τους λοιπούς υπηκόους.

Με την παρούσα διακηρύττουμε τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη και παροτρύνουμε τις ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς αυτά.

I. Ζωή, Ελευθερία & Ασφάλεια

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την ασφάλεια του προσώπου, που περιλαμβάνει και τον προσδιορισμό της σεξουαλικότητάς τους, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

1. Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να εξαναγκάζεται, από άλλα πρόσωπα, να παρέχει σεξουαλικές υπηρεσίες παρά τη θέλησή του, ή κάτω από συνθήκες στις οποίες δεν συναινεί.
2. Τα προφυλακτικά είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία της ζωής και της ασφάλειας. Επομένως, η κατάσχεση προφυλακτικών από τους εργαζομένους του σεξ πρέπει να απαγορεύεται.
3. Οι κυβερνήσεις πρέπει να θέσουν τέρμα στην ατιμωρησία για το δυσανάλογο επίπεδο βίας και φόνων που διαπράττονται εναντίον εργαζομένων του σεξ σε όλες τις χώρες, μεταξύ άλλων διερευνώντας και τιμωρώντας τις καταπατήσεις που διαπράττονται από μέλη των σωμάτων ασφαλείας.

II. Ιδιωτική & οικογενειακή ζωή

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να είναι ελεύθεροι από αυθαίρετη ανάμιξη στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή τους, την κατοικία ή την αλληλογραφία και από επιθέσεις κατά της τιμής και της υπόληψής τους, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

4. Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να στερείται το δικαίωμα να δημιουργεί και να αναπτύσσει σχέσεις¹. Ο χαρακτηρισμός των συντρόφων και των ενηλίκων τέκνων των εργαζομένων του σεξ ως «μαστροπών» είναι αυθαίρετος και υποδηλώνει ότι δεν είναι πρόπον οι

¹ Σύμφωνα με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή περιλαμβάνει το δικαίωμα «να δημιουργεί κανείς και να αναπτύσσει σχέσεις με άλλα ανθρώπινα όντα, ιδίως στη συναισθηματική σφαίρα, για την ανάπτυξη και την εκπλήρωση της προσωπικότητάς του». Dudgeon κατά Βρετανίας, Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1981) 4 EHRR 149.

εργαζόμενοι του σεξ να έχουν ιδιωτική και οικογενειακή ζωή και ότι δεν είναι πρόσωπα να δημιουργούν ή να αναπτύσσουν με εργαζομένους του σεξ σχέσεις, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε άρνηση υπηρεσιών.

5. Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να καθορίζουν τον αριθμό και το χρονικό μεσοδιάστημα των παιδιών τους. Η τρέχουσα ή παλαιότερη ανάμιξη στην εργασία του σεξ δεν πρέπει να θεωρείται λόγος αμφισβήτησης της καταλληλότητας ενός προσώπου να είναι γονέας ή να έχει την επιμέλεια των παιδιών του.

III. Υγεία

Οι εργαζόμενοι του σεξ, ανεξαρτήτως μεταναστευτικής ιδιότητας, έχουν το δικαίωμα στο υψηλότερο εφικτό επίπεδο σωματικής και διανοητικής υγείας, περιλαμβανομένης της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

6. Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να υπόκειται σε υποχρεωτικό φιλτράρισμα σεξουαλικής υγείας και HIV. Όλες οι εξετάσεις υγείας πρέπει να πραγματοποιούνται με πρωταρχικό στόχο να προάγουν την υγεία και τα δικαιώματα του εν λόγω προσώπου.
7. Οι πληροφορίες γύρω από τη σεξουαλική υγεία και την κατάσταση HIV πρέπει να διατηρούνται εμπιστευτικές.

IV. Ελευθερία μετακίνησης

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα στην ελευθερία της μετακίνησης και της διαμονής, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

8. Δεν πρέπει να τίθεται κανένας περιορισμός στην ελεύθερη μετακίνηση ατόμων μεταξύ κρατών για τον λόγο της ανάμιξής τους σε εργασία του σεξ.
9. Δεν πρέπει να τίθεται κανένας περιορισμός στην ελευθερία μετακίνησης ατόμων στο εσωτερικό των κρατών και των κοινοτήτων τους. Κάθε κανονισμός, σε οποιοδήποτε επίπεδο, που επιδιώκει να ελέγξει τους εργαζομένους του σεξ, δεν πρέπει να θίγει τα δικαιώματα στην ελευθερία μετακίνησης, περιλαμβανομένης της ελευθερίας να εγκαταλείπει κανείς τον τόπο διαμονής του και να επιστρέφει σε αυτόν, να επισκέπτεται συγγενείς ή να προσπελαύνει υπηρεσίες.

V Ελευθερία από δουλεία και εξαναγκασμένη εργασία

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να είναι ελεύθεροι από δουλοκτημοσύνη, εξαναγκασμένη εργασία και δουλεία, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

10. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι του σεξ απολαμβάνουν πλήρη εργασιακά δικαιώματα, ότι είναι πληροφορημένοι για αυτά και ότι έχουν πρόσβαση στο πλήρες φάσμα μέτρων και θεσμικών κειμένων για τον τερματισμό εκμεταλλευτικών συνθηκών εργασίας.
11. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για να παρέχεται επαρκής βοήθεια και προστασία στα θύματα εμπορίας ανθρώπων, εξαναγκασμένης εργασίας και πρακτικών που προσομοιάζουν σε δουλεία, με πλήρη σεβασμό για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. ΄Πρέπει να παρέχονται άδειες παραμονής για να διασφαλίζεται η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη και σε νομικά ένδικα μέσα, περιλαμβανομένης αποζημίωσης, ανεξαρτήτως της προθυμίας τους να συνεργαστούν με τα σώματα ασφαλείας. Τα

πρόσωπα που έχουν υποστεί εμπορία ανθρώπων δεν πρέπει να επιστρέφονται σε καταστάσεις σε χώρες που θα οδηγήσουν στην εκ νέου εμπορία τους ή θα καταλήξουν σε άλλες βλάβες.

VI. Ίση προστασία του νόμου & προστασία από διακρίσεις

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα σε ίση προστασία του νόμου, περιλαμβανομένης της πρόσβασης σε αποτελεσματικά ένδικα μέσα, καθώς και σε προστασία έναντι διακρίσεων και οποιασδήποτε υποκίνησης σε διακρίσεις, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

- 12.** Όπου ένας εργαζόμενος του σεξ δεν έχει διαπράξει κάποιο αδίκημα και η πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών δεν είναι παράνομη, τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να απαγορεύεται να κάνουν κατάχρηση της εξουσίας τους παρεμβαίνοντας ή παρενοχλώντας τους εργαζομένους του σεξ. Όταν τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας επιδίδονται σε ποινική έρευνα ή σύλληψη, πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα όλων των κατηγορουμένων, ανεξαρτήτως της ιδιότητάς τους ως εργαζομένων του σεξ.
- 13.** Τα κράτη είναι υπεύθυνα για την έρευνα, την άσκηση ποινικής δίωξης και τη δικαστική κρίση των εγκλημάτων που διαπράττονται εναντίον προσώπων, ανεξαρτήτως της ανάμιξής τους σε εργασία του σεξ ή της μεταναστευτικής τους ιδιότητας, και πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για να διασφαλίζεται ότι το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης είναι ικανό και σε θέση να ανταποκρίνεται στα εγκλήματα που καταγγέλλονται από εργαζομένους του σεξ, μεταξύ άλλων παρέχοντας εκπαίδευση και επίβλεψη για τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας, τους εισαγγελείς και το δικαστικό σώμα. Τα στοιχεία που καταθέτει ένας εργαζόμενος του σεξ στις ποινικές διαδικασίες δεν πρέπει να απορρίπτονται στη βάση της ιδιότητάς του ως εργαζομένου του σεξ.
- 14.** Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να αντιμετωπίζει αυθαίρετη κατάσχεση ή καταστροφή των νόμιμων υπαρχόντων του από υπηρεσίες επιβολής του νόμου.

Αναφορικά με το δικαίωμα στην προστασία από διακρίσεις:

- 15.** Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να στιγματίζεται στα αστικά και οικογενειακά δικαστήρια εξ αιτίας της τρέχουσας ή παλαιότερης ανάμιξής του σε εργασία του σεξ.
- 16.** Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για να προστατεύονται οι εργαζόμενοι του σεξ και τα εξαρτώμενα από αυτούς πρόσωπα από διακρίσεις στους τομείς της απασχόλησης, της στέγασης, των νομικών υπηρεσιών, της παιδικής μέριμνας και της παροχής υπηρεσιών ιατρικών, κοινωνικών και πρόνοιας, και από αυθαίρετες και αδικαιολόγητες διακρίσεις από ιδιωτικές εταιρείες ασφάλισης.
- 17.** Πρέπει να υπάρχει δημόσια και επαγγελματική κατάρτιση που να έχει ως συγκεκριμένο στόχο την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των εργαζομένων του σεξ.

VII Γάμος και θεμελίωση οικογένειας

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να θεμελιώνουν οικογένεια, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

- 18.** Η τρέχουσα ή παλαιότερη ανάμιξη σε εργασία του σεξ δεν πρέπει να θέτει περιορισμούς ή να απαγορεύει στους εργαζομένους του σεξ να παντρεύονται τον σύντροφο της επιλογής τους, να θεμελιώνουν οικογένεια και να ανατρέφουν παιδιά.

19. Η κυβέρνηση πρέπει να διασφαλίζει ότι η τρέχουσα ή παλαιότερη ανάμιξη σε εργασία του σεξ δεν πρέπει να εμποδίζει τους εργαζομένους του σεξ και τις οικογένειές τους να έχουν πρόσβαση σε υγειονομική μέριμνα και οι κυβερνήσεις πρέπει περαιτέρω να διασφαλίζουν ότι οι δημόσιες αρχές και οι υπηρεσίες υγείας δεν κάνουν διακρίσεις σε βάρος των εργαζομένων του σεξ και των οικογενειών τους και ότι σέβονται το δικαίωμά τους στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή.

VIII. Εργασία & δίκαιες και ευνοϊκές συνθήκες εργασίας

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα στην εργασία, στην ελεύθερη επιλογή απασχόλησης και σε ευνοϊκές συνθήκες εργασίας και στην προστασία από την ανεργία, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

- 20.** Η έλλειψη αναγνώρισης της εργασίας του σεξ ως εργασίας ή επαγγέλματος έχει δυσμενείς συνέπειες για τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων του σεξ και τους στερεί την πρόσβαση στην προστασία που παρέχεται από την εθνική και ευρωπαϊκή εργατική νομοθεσία.
- 21.** Οι εργαζόμενοι του σεξ πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζουν, χωρίς ανάμιξη ή πίεση από τρίτους, τη φύση και τις συνθήκες των σεξουαλικών υπηρεσιών που παρέχουν.
- 22.** Οι εργαζόμενοι του σεξ δικαιούνται ασφαλείς και υγιεινούς χώρους εργασίας. Στους εργαζομένους του σεξ πρέπει να είναι διαθέσιμη ακριβής και ενήμερη πληροφόρηση, είτε είναι υπάλληλοι, είτε αυταπασχολούμενοι. Επιπλέον, κανείς εργαζόμενος του σεξ δεν πρέπει να υποχρεώνεται να καταναλώνει οιοσδήποτε ναρκωτικά ή άλλα ναρκωτικά ως όρο της απασχόλησής του.
- 23.** Όλα τα πρόσωπα δικαιούνται να έχουν στον χώρο εργασίας τους μεταχείριση χαρακτηριζόμενη από σεβασμό και να είναι ελεύθεροι από σεξουαλική παρενόχληση. Οι χώροι εργασίας της βιομηχανίας του σεξ, σαν όλους τους άλλους χώρους εργασίας, πρέπει να προάγουν τον σεβασμό για τους εργαζόμενους του σεξ και την ελευθερία τους από κακοποίηση και παρενόχληση.
- 24.** Οι εργαζόμενοι του σεξ πρέπει να δικαιούνται ισότιμα ευεργετήματα απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης, μεταξύ των οποίων άδεια και επίδομα ασθενείας, άδεια και επίδομα εγκυμοσύνης και γονικής ιδιότητας, διακοπές και το δικαίωμα σε επιδόματα ανεργίας σε περίπτωση που διακοπεί η απασχόλησή τους ή αποφασίσουν να εγκαταλείψουν την εργασία του σεξ.
- 25.** Οι εργαζόμενοι του σεξ δεν πρέπει να υφίστανται διακρίσεις μέσω της καταβολής διογκωμένων αμοιβών για ενοίκιο ή ζωτικά είδη, όπως τρόφιμα ή υπηρεσίες, εντός του χώρου εργασίας με την αιτιολογία ότι πρόκειται για χώρο σεξουαλικής εργασίας.
- 26.** Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να αποκλείεται από την απασχόληση ή να απολύεται από αυτήν με την αιτιολογία ότι έχει αναμιχθεί σε εργασία του σεξ.

ΙΧ. Ειρηνική συνάθροιση και συνεταιρισμός

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση και τον ειρηνικό συνεταιρισμό, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

27. Η ανάμιξη σε εργασία του σεξ δεν πρέπει να θεωρείται λόγος για να περιορίζεται η δυνατότητα των εργαζομένων του σεξ να συνεργάζονται, να ενώνονται και να δημιουργούν σωματεία για να εκφράζουν τη γνώμη τους, να επιδίδονται σε συλλογικές διαπραγματεύσεις και να συνηγορούν στα δικαιώματά τους.

Χ. Εγκατάλειψη της χώρας κάποιου και επιστροφή σε αυτήν

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να εγκαταλείπουν οποιαδήποτε χώρα, περιλαμβανομένης της δικής τους, και να επιστρέφουν στη χώρα τους, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

28. Η ανάμιξη σε εργασία του σεξ δεν πρέπει να θεωρείται λόγος για να περιορίζεται το δικαίωμα οποιουδήποτε προσώπου να εγκαταλείπει τη χώρα του ή να επιστρέφει σε αυτήν, και οποιοσδήποτε επαναπατρισμός πρέπει να πραγματοποιείται με πλήρη μέριμνα για την ασφάλεια και την προφύλαξή τους κατά την επιστροφή τους.

ΧΙ. Άσυλο και δικαίωμα μη επαναπροώθησης

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να ζητούν άσυλο και δεν είναι δυνατόν να επιστρέφονται σε καταστάσεις απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή βασανιστηρίων, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

29. Οι κυβερνήσεις πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίζουν ότι η συμμετοχή σε εργασία του σεξ δεν δημιουργεί φραγμούς στο δικαίωμα επιδίωξης ασύλου ή μη επαναπροώθησης.

ΧΙΙ Δημόσια συμμετοχή

Οι εργαζόμενοι του σεξ έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην πολιτισμική και τη δημόσια ζωή της κοινωνίας, και αναφορικά με αυτό το δικαίωμα:

30. Οι εργαζόμενοι του σεξ, όπως ισχύει για όλα τα άλλα πρόσωπα, πρέπει να έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαμόρφωση των νόμων και των πολιτικών που επηρεάζουν τα περιβάλλοντα εργασίας και διαβίωσής τους.

Υπόβαθρο της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη

Ανταποκρινόμενη στους αυξανόμενα καταπιεστικούς νόμους, πολιτικές και πρακτικές ανά την Ευρώπη, μια μικρή ομάδα εργαζομένων του σεξ και συμμάχων τους στην Ολλανδία συναντήθηκε το 2002 για να οργανώσει διάσκεψη ώστε να δώσει φωνή στους εργαζομένους του σεξ. Αυτή η μικρή ομάδα απηύθυνε στους εργαζομένους του σεξ, στα προγράμματα για την εργασία του σεξ και σε ακτιβιστές για τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ σε όλη την Ευρώπη, έκκληση να ζητήσουν και από άλλους να συμμετάσχουν. Σχηματίστηκε μια Οργανωτική Επιτροπή, τα περισσότερα μέλη της οποίας ήταν εργαζόμενοι του σεξ. Συστάθηκε ένα νομικό πρόσωπο, η Διεθνής Επιτροπή για τα

Δικαιώματα των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη, για να βρει πόρους και να φιλοξενήσει τη διάσκεψη.

Η επιτροπή αποφάσισε ότι ήθελε η διάσκεψη, όχι μόνο να δώσει φωνή στους εργαζομένους του σεξ, αλλά και να δημιουργήσει εργαλεία, τα οποία να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν οι εργαζόμενοι του σεξ για να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους ανά την Ευρώπη και να δημιουργήσουν συμμαχίες με οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εργατών και μεταναστών. Ένα από τα εργαλεία που αποφάσισε να αναπτύξει η επιτροπή ήταν

- μια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη – που δημιουργήθηκε από εργαζομένους του σεξ και διεθνείς εμπειρογνώμονες στα ανθρώπινα δικαιώματα και διατυπώνει τις τρέχουσες παραβιάσεις των δικαιωμάτων των εργαζομένων του σεξ ανά την Ευρώπη, επιβεβαιώνει τα δικαιώματα που έχουν οι εργαζόμενοι του σεξ με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ευρώπη και εντοπίζει τα μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν από τα κράτη για να σεβαστούν, να προστατεύσουν και να εκπληρώσουν τα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ.

Η επιτροπή ανέλαβε διαβούλευση διάρκειας ενός έτους με εργαζομένους του σεξ ανά την Ευρώπη και με διεθνείς εμπειρογνώμονες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εργασία και τη μετανάστευση, τα αποτελέσματα της οποίας κωδικοποιήθηκαν, ενώ τα στοιχεία που συλλέχθηκαν χρησιμοποιήθηκαν για να παραχθεί σχέδιο διακήρυξης για να εξεταστεί στη διάσκεψη από τους εργαζομένους του σεξ και τους συμμάχους τους.

Αυτή η διακήρυξη εκπονήθηκε και προσυπογράφηκε από 120 εργαζομένους του σεξ και 80 συμμάχους από 30 χώρες στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για την Εργασία του Σεξ, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, την Απασχόληση και τη Μετανάστευση στις 16 Οκτωβρίου 2005 και κατά την τρίτη ημέρα της διάσκεψης, στις 17 Οκτωβρίου 2005, με τη βοήθεια της Μόνικα Φρασόνι, Ιταλίδας Ευρωβουλευτή, Πράσινοι – Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία, παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου υποστηρίχθηκε και υπογράφηκε από τον Βιτόριο Ανιολέτο, Ιταλό Ευρωβουλευτή, Συνομοσπονδιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής Ενωμένης Αριστεράς – Σκανδιναβικής Πράσινης Αριστεράς.

Το μέλλον

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του Σεξ στην Ευρώπη θα διανεμηθεί ανά την Ευρώπη και μέσω του ιστότοπου sexworkeurope.org, αρχικά στην αγγλική γλώσσα. Εργαζόμενοι του σεξ μεταφράζουν το έγγραφο στα γαλλικά, τα γερμανικά, τα ρωσικά και τα ισπανικά (τις υπόλοιπες γλώσσες της διάσκεψης). Ελπίζουμε να πετύχουμε στο μέλλον τη μετάφρασή του σε πολλές άλλες γλώσσες που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη.

Είναι ελπίδα μας ότι και άλλοι θα υποστηρίξουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των εργαζομένων του σεξ στην Ευρώπη συνυπογράφοντας αυτή τη Διακήρυξη.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τη διεύθυνση www.sexworkeurope.org ή στείλτε ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση declaration@sexworkeurope.org

T.Θ. 51319, 1007 EH Amsterdam, Ολλανδία

INTERNATIONAL COMMITTEE ON THE RIGHTS OF
SEX WORKERS IN EUROPE
I • C • R • S • E